

Innst. S. nr. 17.

(1998-99)

Innstilling fra kommunalkomiteen om den 85. internasjonale arbeidskonferanse i Genève, 3. - 19. juni 1997.

St.prp. nr. 66 (1997-98).

Til Stortinget.

1. INNLEDNING

1.1 Sammendrag

Kommunal- og regionaldepartementet har lagt frem en proposisjon om den 85. internasjonale arbeidskonferanse i Genève, 3. - 19. juni og om Norges stilling til konvensjon nr. 181 og rekommandasjon nr. 188 om privat arbeidsformidling og Dokument om endring av ILOs konstitusjon, som der ble vedtatt.

Departementet har også lagt frem forslag om at Norge ratifiserer konvensjon nr. 176 og tiltrer rekommandasjon nr. 183 om sikkerhet og helse i bergindustrien, som ble vedtatt på Arbeidskonferansen i juni 1995.

2. KONVENSJON NR. 181 OG REKOMMANDASJON NR. 188 OM PRIVAT ARBEIDSFORMIDLING

2.1 Sammendrag

Av de innkomne uttalelser framgår det at NHO og Handels- og servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH) og Autoriserte Vikarbyråers Forening tilrår at konvensjon 181 blir ratifisert, og at det gjøres endringer i sysselsettingsloven slik at privat utleie og formidling av arbeidskraft blir tillatt. LO, YS, og AF mener at konvensjonen ikke bør ratifiseres.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet uttaler:

«På Arbeidskonferansen 1997 ble det vedtatt en ny konvensjon nr. 181 om privat arbeidsformidling, med tilhørende rekommandasjon nr. 188. Den nye konvensjonen reviderer ILO-konvensjon nr. 96 (1949) om avskaffelse av arbeidskontorer som tar betaling. ILO-konvensjon nr. 96 er ratifisert av Norge.

Arbeidet med den nye konvensjonen ble igangsatt som en oppfølging av drøftingene på ILOs arbeidskonferanse i 1994, der det var bred enighet om at den

eksisterende konvensjon nr. 96 ikke lenger er tidsmessig og bør revideres.

Konvensjon nr. 181 omhandler såvel privat arbeidsformidling som utleie av arbeidskraft. Konvensjonen har som utgangspunkt og hovedregel at privat arbeidsformidling og utleie av arbeidskraft skal være tillatt. Medlemslandene kan likevel på visse områder og etter å ha konsultert de mest representative og berørte parter i arbeidslivet, forby slik virksomhet eller bestemme at den skal falle utenfor konvensjonens virkeområde.

Norsk lovgivning vedrørende privat arbeidsformidling og utleie av arbeidskraft har motsatt utgangspunkt og hovedregel. Hos oss er privat arbeidsformidling og utleie av arbeidskraft forbudt i henhold til sysselsettingsloven, men loven gir adgang til å gjøre visse unntak.

Det er derfor på det rene at Norge med nåværende lovgivning ikke kan ratifisere ILO-konvensjon nr. 181 og heller ikke kan tiltre ILO-rekommandasjon nr. 188.

Ved kgl. resolusjon av 6. mars 1998 er det oppnevnt et utvalg som skal vurdere dagens norske regelverk for formidling og utleie av arbeidskraft. Som et eget punkt i mandatet er det tatt inn at utvalget skal vurdere hvilke endringer i regelverket som er nødvendig for at Norge skal kunne ratifisere ILO-konvensjon nr. 181.

Regjeringen vil, etter at utvalgets rapport foreligger og har vært vurdert, komme tilbake til Stortinget med forslag om Norges stilling til spørsmålet om ratifikasjon av ILO-konvensjon nr. 181 og tiltredelse av ILO-rekommandasjon nr. 188.»

Kommunal- og regionaldepartementet viser til uttalen fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet om at Norge med den nåværende lovgivning ikke kan ratifisere konvensjonen eller tiltre rekommandasjonen om privat arbeidsformidling. Departementet har merket seg at utvalget som ble oppnevnt ved kgl. res. av 6. mars 1998 skal vurdere dagens norske regelverk for formidling og utleie av arbeidskraft. Utvalget skal også - som et eget punkt i sitt mandat - vurdere hvilke endringer i det norske regelverket som er nødvendig dersom Norge skal ratifisere ILO-konvensjon nr. 181.

Kommunal- og regionaldepartementet vil derfor, etter at utvalgets rapport har vært vurdert, komme nærmere tilbake til Stortinget med forslag om Norges stilling til konvensjonen og rekommandasjonen om privat arbeidsformidling.

Departementets tilråding er i samsvar med den norske ILO-komiteens uttalelser.

2.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Sylvia Brustad, Odd Eriksen, Aud Gaundal, Gard Folkvord og Signe Øye, Kristelig Folkeparti, Olaf Gjedrem og Ivar Østberg, Senterpartiet, Morten Lund og Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen, viser til at utvalget avga sin utredning vedrørende formidling og utleie av arbeidskraft 8. september 1998, NOU 1998:15. Flertallet mener at Norge med den nåværende lovgivning ikke kan ratifisere konvensjonen og ikke tiltre rekommandasjonen om privat arbeidsformidling. Flertallet vil ta stilling til disse spørsmålene når Stortinget får sak til behandling fra Regjeringen.

Flertallet ber Kommunal- og regionaldepartementet på egnet måte komme tilbake til Stortinget med forslag om Norges stilling til konvensjonen og rekommandasjonen om privat arbeidsformidling.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen og Lodve Solholm og Høyre, Sverre J. Hoddevik og Erna Solberg, har tidligere foreslått å endre sysselsettingsloven slik at både privat formidling og utleie av arbeidskraft som hovedregel vil være tillatt. Disse medlemmer mener derfor Norge bør kunne ratifisere ILO-konvensjon 181 og tiltre rekommandasjon nr. 188.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti har både prinsipielle og praktiske motforestillinger til ratifikasjon av konvensjon nr. 181 og rekommandasjon nr. 188 og vil komme tilbake til dette når Regjeringens proposisjon foreligger.

3. DOKUMENT OM ENDRING AV ILOS KONSTITUSJON

3.1 Sammendrag

Departementet viser til at dette er første gang siden 1986 at det er blitt vedtatt endringer i ILOS konstitusjon. Siktemålet med endringene av 1997 er å kunne oppheve foreldede konvensjoner, som ledd i en modernisering av ILOS normsystem.

For at disse endringene skal tre i kraft må de ratifiseres av 2/3 av ILOS medlemsstater inkludert minst 5 av de 10 medlemsstater med fast plass i ILOS Styre, jf. partikkel 36 i Konstitusjonen.

Den norske ILO-komiteen (24. november 1997) uttaler:

«Komiteen drøftet denne saken på bakgrunn av innkomne uttalelser fra UD, LO og NHO.

Komiteen tilrår at Norge ratifiserer Dokumentet om endring av ILOS konstitusjon, vedtatt på Arbeidskonferansen i Genève i juni 1997.»

Kommunal- og regionaldepartementet vil peke på at Norge og de andre nordiske land har engasjert seg sterkt i arbeidet med å få ILOS normsystem så oppdatert og moderne som mulig. Endringene i konstitusjonen representerer et viktig skritt i realiseringen av denne målsettingen. Departementet tilrår derfor at Norge ratifiserer Dokumentet.

3.2 Komiteens merknader

Komiteen har ingen merknader og støtter ratifiseringen av dokumentet om endring av Den internasjonale arbeidsorganisasjons konstitusjon, 1997.

4. KONVENSJON NR. 176 OG REKOMMANDASJON NR. 183 OM SIKKERHET OG HELSE I BERGINDUSTRIEN, VEDTATT PÅ ARBEIDSKONFERANSEN I JUNI 1995

4.1 Sammendrag

Konvensjonen og rekommandasjonen ble lagt frem for Stortinget i St.prp. nr. 35 (1995-96) om den 82. internasjonale arbeidskonferanse i Genève 1995.

Kommunal- og arbeidsdepartementet uttalte den gang at saken vil bli tatt opp igjen når en ny forskrift om bergarbeid er blitt vedtatt. Departementet ville arbeide videre med denne forskriften med sikte på at Norge så snart som mulig kan ratifisere konvensjonen og gi sin tilslutning til rekommandasjonen.

Forskriften om helse og sikkerhet i forbindelse med bergarbeid ble fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 21. november 1997. Den trådte i kraft 1. januar 1998. Fra samme dato ble 6 forskrifter vedrørende bergindustrien opphevet.

Forskriften er tilpasset EFs minimumsdirektiv, rådsdirektiv 92/104/EØF vedrørende forbedring av arbeidstakernes sikkerhet og helse i utvinningsindustrien over og under jord, og ILOS konvensjon nr. 176 og rekommandasjon nr. 183 om sikkerhet og helse i bergindustrien.

Saken har vært forelagt Den norske ILO-komiteen som tilrår at konvensjonen blir ratifisert og rekommandasjonen tilrådt av Norge.

Forskriften om helse og sikkerhet i forbindelse med bergarbeid gjelder ikke i kullgruvene på Svalbard, jf. forskriften §1. For disse gjelder Forskrift for kullgruvene på Svalbard, fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 18. januar 1993. Etter Kommunal- og regionaldepartementets vurdering dekker denne forskriften sammen med arbeidsmiljøloven de kravene som stilles i ILO-konvensjon nr. 176 og rekommandasjon nr. 193.

Etter Kommunal- og regionaldepartementets oppfatning er norsk lovgivning og praksis i samsvar med de krav som konvensjonen fastsetter og de tilrådinge som finnes i rekommandasjonen. Departementet tilrår derfor at Norge ratifiserer konvensjonen og tiltrer rekommandasjonen.

4.2 Komiteens merknader

Komiteen mener at norsk lovgivning og praksis er i samsvar med de krav som finnes i konvensjonen og de tilrådinge som finnes i rekommandasjonen.

Komiteen har ellers ikke noen merknader og støtter ratifiseringen.

5. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget samtykker i at Norge :

1. ratifiserer Dokumentet om endring av Den internasjonale arbeidsorganisasjons Konstitusjon, vedtatt på den 85. internasjonale arbeidskonferanse i Genève den 19. juni 1997,
2. ratifiserer konvensjon nr. 176 og tiltrer rekommandasjon nr. 183 om sikkerhet og helse i bergindustrien, vedtatt på den 82. internasjonale arbeidskonferanse i Genève 1995.

Oslo, i kommunalkomiteen, den 3. november 1998.

Sylvia Brustad,
leder.

Gard Folkvord,
ordfører.

Erna Solberg,
sekretær.